

Nro. 38.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ Bétsbon, Kedden Novembernek 10-ik napján
1801-ik esztendőben.*

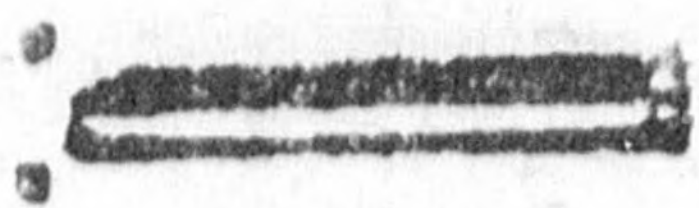
B é t s.

A magát, mivólta és characterje szerént ide-
alább megnevezett hazafi, a' következendő hír-
adást adta által a' kihírdettetés végett:

„Én a' folyó November 7 dikén, egy hajós
ember' segedelmivel, az én víz:ellenében fel felé
menő hajó-machinámmal, még pedig 600 mázsá-
nyi teréhvel, a' Práter mellett a' tűzjáték' helyé-
vel általellenben folyó Dunán, a' második vers-
béli fő próbát is meg tettem, és 10 minutumok
alatt 240 ölet mentem fel felé.

„A' jelen volt meg-néző Commissió, az Al-
fó Auszriai Fő Kormányzékhez, a' Városi Kapi-
tányfághoz, a' Magyar és Erdély orizági F. Kan-

P p

tzelláriákhoz, és az itt lévő Univerzitáshoz tartozó, néhány úri személyekből állott, kik között volt több más úri és polgári személyeken kívül, *Ley Erhard* Ur is a' fő Politziai hivataltól, a' kik az én Szerentsés kimenetelű próbatételemmel való megelégedéseket minyájon ki jelentvén, azt is meg vallották, hogy a' hajó így meg terhelve, erősebben ment légyen, mint tereh nélkül. —

„*Belidon Tódor*, a' Fizikának és Mekkánikának mestere.

Nagy Britannia

London, Oktob. 10: dikán. — Egy szegény napfzámos Devonshirben nem rég két versben tett próbat, hogy magát a' vízbe ölje: hanem a' társai észre vévén, mindenkör ki vonták. Utóljára bé ment a' Tisztartó tsüribe, a' kinél lakott, és magát fel akasztotta. A' társai sem vették le. A' tisztartó arra felé menvén, már ekkör 2 óráig állott volt fűgve a' szegény ember. Kérdi a' több napfzámosoktól, hogy mi okból nem vágták légyen le a' társokat? — Én, Uram! már 2 versben vontam ki ötet a' vízből, a' midön ő mindenkör tetétől fogva talpig özfze ázván, azt gondóitam, hogy azért akasztotta fel a' tsürbe magát, hogy meg szikkadjon.

Massachusetnek *Schufesbury* nevü helységében el még ma is egy *Pratt Ephraim* ember, a' ki 1687: ben születtetett, már 40 esztendeje, hogy húst nem eszik, és 60 esztendeje hogy sem bort sem pálinkát nem iszik; a' szomszédjai látogatására még ma u. m. 114: dik esztendejében is el jár. A maradékainak má. a' 6: dik nemzetségit is meg látta, a' kik mind együtt 1500 lelkekre telnek. Még 105 esztendős korában újra meg akart házasodni: hanem egy 22 esztendős léán-

kát akarván el venni, ez azt mondotta néki, hogy ne tréfálkojjék.

Két drága paripákon kívül, mellyek a' Frantzia Első Konzúlnak az Angliai Udvartól ajándékba adattatnak, a' felelége számára is készül itt, a' mint hallatik, egy ritka szépségű és drágaságú hintó.

Most abba fogadnak sok Londoni gavallérok, hogy a' békeségnek végső Kötése, még ezen elzúlóban nem fogna tökéletességre menni.

Frantzia Respublika.

Páris, Okt. 27 = dikén. — „Az Első Konzúl egy kardot készített magának, a' mely a' régi Frantzia Udvar' ritkább köveivel fog fel ékesítettai. Az úgy nevezett *Régens*, az Európai gyémántok között a' leg nagyobb és leg drágább, mint hallatik, a' kard' markolatjának végére fog tétetödni. Ez az a' kö, a' mely a' Frantzia révoluczióknak néhány elzúlóje alatt Berlinben zálogba völt.

Toulonba néhány hajók érkeztek meg Egyiptomi születésű fejer népekkel: hanem úgy írtak felöllok, hogy a' széplégekre nézve a' Frantzia léányokon nem tesznek szegyent.]

A' *Mársiliai* köfalaknak, mellyekkel ezen várost körül fogják keríteni, fel építetésekre az eddig körülette völt erősségeket akarják fordítani. A' városnak leg magosabb részében, gránitkö oszlopra helyheztetik a' Bonaparte Kolossusi nagyságú márványkö = képét. E' mellé lesznek helyheztelve, a' hadakozás, szántásvetés, és kereskedés trímerei. Rajta ilyen irás lesz: *Bonaparténak, a' Győzedelmesnek, a' Békeség = szerzőnek, a' háládatos Mársilia.*

Német Ország.

Régensburgból Okt. 28 = dikánn. — A' Német Birodalmi Császári Kantzelláriából ilyen nevezetes Fels. Rendelés érkezett a' Birodalomban lévő minden Császári Ministerekhez; — „

„Ö Cs. Felsége mint a' Birodalom' feje és a' Német Birodalom béli Ekklesiák' védelmezője, telyes helybe hagyással fogadta a' Koloniai és Ministeri két Fő Papi Fejedelmi megyék' Elöljáróinak választásaikat, és soha nem volt gondolatjában az, hogy ezen fő megyéket az ő jussaikban és ősi rendtartásaikban, a' Konstitúcióval ellenkezőlög, még szomorittsa. Annyival varatlanabb és szembe = tűnőbb volt a' Pruszsziai Udvarnak az a' lépése, a' melly szerént ennek részéről, a' Münsteri választás ellen, mind előre mind pedig az után, egész közönséges módon való ellenmondások tétetődtek, a' melly ellenmondásban azon valófztásnak, úgy vélt Püspöki nevezet adattatott. A' Császári Ministerek ehez képpelt azon legyenek, hogy az ő Követségi mulatásaiknak helyeiken a' figyelmeteliséget gerjesztessék fel az iránt, hogy egy magános Német Birodalmi Rendnek ilyen önkényen való hatalmaskodásából, mi némü rosszak következhetnek: és hogy azon Káptalanoknak viszfzonozott protestálásaikat a' közönséges modok szerént hirdettesék ki.“

Mind a' Császári Királyi, mind pedig a' Német Birodalmi verbuáló Komendánsok oda hagyták a' *Breisgauri* vidékeket, az ólta, hogy a' Frantzia Országlószék közönségesse tétette azt a' ki nyilatkoztatást, hogy ez a' tartomány olyan módon adatott a' *Modenai* Hertzegnek, a' mint ő ennekelötte Olofz országban a' *Modenai* Hertzogséget bírta: ebben pedig nem folytatták sem

az Anfríaiak sem a' Német Birodalom béliek a' verbuáláft.

Török Birodalom.

A Belgrádi vidékekről így írtak Október' 26-dikán: — „Egy Tatar Kurir azzal a' kedves hírel érkezett meg a' Török Császártól ezen hónapnak 23-dikán a' Belgrádi Baschához, hogy már végezetre bizonyosan oda hagyták a' Frantziák egész Egyiptomot. Ez a' véletlen és igen örvendetes hír, három napokig tartó inneplésekre adott alkalmatoffágot a' Belgrádiaknak. Mind a' várról az ágyuk' dörgése, mint pedig a' városban az apró puskák' ropogása szünnet nélkül hirdették ezt az örömet Oktob. 24-dikén kezdve még 26-dikán is. — „

A' környulállásoknak és a' zenebonának megvisgálására Belgrádba küldetet Turnatsi =, vagy Auditor = Bascha, leg kissebb visgálódáft sem tett ott, hanem tsak azt kívánta a' Jantsároktól, hogy a' zenebona indittóji közzül a' három főbbeket adják ki: hanem igen kedvetlen választ kapván a' Jantsároktól, a' Bascha által a' maga úti = költségit meg fizettette, és azzal el útaxott onét. —

„A' Török Császár három ló = farkú Baschá vá nevezett egy bizonyos *Sassy - Baschát*, oly fel-tétel alatt, hogy valamely titkos expeditzióra 10 ezer embereket gyűjtsön özfze. Gyanítják, hogy ez a' 10 ezer emberekből álló expeditzió is tsak a' Belgrádi engedetlen Jantsárok ellen tzelez, minthogy a' Widdini Bascha *Paswan - Oglu* ellen, ennyi fegyveres erő koránt is nem lenne elégléges. — A' Belgrádból közelébről Macedonia felé útnak indúlt posta, Nizza és Sophia között fel prédáltatván, minden nálla lévő levelek özfze égettettek. —

„A' feljebb nevezett Turnátsi = Bascha, B gradból egyenesen Konstantzinápolyba vette járt, hogy a' környülállásoknak valóságos állapotát és a' Jantsárok' magokviseletit, a' Császár' l. mei előtt maga valóságos színekkel le festhe — Ugy látszik, hogy a' Jantsárok magok is ne kevéllé félnek az ő erőszakoskodásaiknak kevetlen kimenetelitol, a' melyre nézve mind a' vár erősségeinek jó karba való helyheztetéséhez kézzel = lábbal hozzá fogtak, mind pedig az eleséget szorgalmatosan gyűjtik öszsze. Egyéb eránt még eddig a' tsendesség meg nem háborított.

Konstantzinápolyból, Sept. 25-dikén. — „A' Császártól fogva az utolsó Török emberig, mélységes örömben merülve vannak itt mind ez máinapig mindenek, azon, hogy Egyiptom az ő régi urának kezire ismét vizsza került. Minden nap három vers béli ágyúdörgések hirdetik itt 20-iktól fogva ezt a' ki befzélhetetlen örömet. Ugyan ezen örömnék czelebráltására egy drága tűzijáték is fog falun egy Császári nyári lakó helyen adattatni. — A' vigasságos történet' emlékezetének örökösítésül, egy pénzt is veret a' Császár. A' Gen. Hutchinson ötsinek, a' ki az Alexandriát illető Kapitulatzióról hírt hozott, 50 ezer Piastert ajándékozott. Gondolni lehet mely nagy ajándékokat fognak majd kapni Hutchinson fő vezér és a' Konstantzinápolyi Követ Lord *Elgin*. — Az Alexandriából Frantzia országba elvezett fereg, valami 11 ezer emberekből állott, a' kik között 8500 valóságos Frantziák, és 250 Koptusok és egyéb Frantziákkal tartó Egyiptomi lakosok, vannak.

„Most már a' Török óltalom alatt lévő Jóniai Respublikában uralkodó zenebonának le tsendesítésére is figyelmetelléget kezdett fordítani a'

a' Császár. Egyiptomból, 3 ezer Anglusokból és Törökökből álló fegyveres sereg evezett el ezen fel tett tzeállal *Corfu* felé. *Zante* szigete minden igyekezettel azon vólt, hogy az Anglus védelem alá adhassa magát. Már most el útazott innét az Anglus Követ.

Orosz Birodalom.

Első Sándor Császár ö F. ge, ilyen levelet küldött a' *Moskai Kormányozóhoz* *Feldmarschall Grof Saltukowhoz*: — „

„ *Gróf Petrowitsch Iván!*

Úgy esett értésemre, hogy a' *Moskai nemes-ség* a' te példád által fel indittatván, fel tette magába, hogy egy bizonyos summát gyűjtsön öszíze, és azzal, az én Moskauba való érkezésemnek meg tisztelésére, némely készületeket akar tétetni (az az triumfusi kaput, 's egyéb e' félétet építtetni). Én ezt az igyekezetet, a' hozzám viseltető tisztelet' bizonyos jelének lenni meg ismerem; és én ezt valamint néked, úgy a' nemes-ségnek is köszönöm. Azonközben szükségesnek tartom egyfzersmind meg jegyezni azt is, hogy én az erre a' tzeállra való gyűjtögetéseknek minden nemét szükség felett valónak tartom, annyival is inkább, hogy már én minden ezen alkalmatossággal meg kívántató költségekre, elegendő summát rendeltem ki. Minden esetben, a' mikor tsak az égygyesített erő által való törekedés valamely köz hasznú fundátzióra tzeáll, a' milyen p. o. egy iskola, egy szegények', vagy betegek' háza, örvendve öíztozok a' nemességgel abból a' ditsösségből, hogy egy ilyen hasznos intézetnek felállításában velle együtt munkás lehettem. Hanem az olyan épületek, a' mellyek tsak

bizonyos idő pontra nézve készítették, 's azon dologgal, egygyütt a' melly az ő lételekre az alkalmatosságot szolgáltatta, el is enyésznek, nem lehetnek tárgyai a' közönséges áldozat = tételeknek; mivelhogy ezek minden időben az olyan fundátziókra szoktak illendőképpen fordittatni, a' mellyek a' Státusnak hasznosok lehetnek. Meggyőződve vagyok a' felől, hogy te, mivelhogy már az én gondolatomat ezen dolog felől tudod, nem múlatod el a' nemellég' hajlandóságát úgy kormányozni, hogy az ő hozzám viseltető szerezete valami olyan áldozatot tegyen, a' mely az én szívemnek kedves, és az én meg koronáztatásomnak leg ditsőségesebb lehet. — „

„Sándor.

Hasonló felséges gondolkodásmódját nyilatkoztatott ki ezen Császári Felség nem régen egymás levelében. Egy bizonyos Hertzegné Pétersburgban az adósokat illető törvények ellen panaszolózkodván ő Cs. Felségének, azt mondotta, hogy ha az a' törvény, a' mely szerént az adósok minden kötelező leveleiket ki fizetni tartoznak, és ha külömben ki fizetni nem akarják, legutólsó jószágaiuktól is meg fosztatnak, az ő férjén is bé fogna tölteni, úgy néki leg kissebb vagyonyja sem fogna maradni: a' mely szerentsétlen sors nékie annyival keservesebb fogna lenni, hogy a' rajta fekvő adósságoknak nagy része, gondolatlanul tétetődött, és némely vásárlott portékáknak árra, sokkal többre tétetett, mint sem a' meny nyit azok értek volna. Minden ezekre nézve ő kéntelen az iránt esedezni a' Császárnak, hogy réá nézve tétetődjék valami kifogás a' törvény alól; a' mely kifogás csak egyedül a' Császár különös kegyelmessége által eshetik meg, u. m. a' ki a' törvények felett volna. — Ezen panaszló kérelemre ilyen feleletet vett ez a' fő aszizonyosság a' Császártól: — „

„Hertzegné, &c — —

„Az a' leírás, mellyet Kegyelmed a' maga levelében a' férjje' környülállásairól teszen, az én szánakozásomat egészízen fel - indítja. Ha ezen kinyilatkoztatás a' Kegyelmed' megnyúgtatására valamit használhat, fogadja azt Kegyelmed úgy, mint a' maga szomorú állapotjából való részvételek valóságos jelét, és mint a' felől való nyilvánosságos bizonyítást, hogy tsupán tssk a' lehetetlenség vét határt annak a' segedelemnek, a' mellyet én a' K.med' állapotjához mutatni kívánnék. Ha én a' törvényeknek általhágását magam - magamnak meg engedem: ki fogja akkor magát kötelesek tartani azokat bé tölteni? A' törvények felett lenni — ha szintén lehetnék is — én nem akarék; mert én semmi féle hatalmat nem ismérek igasságosnak lenni, a' mely a' törvényekből nem veszi a' maga eredetét. Sőt ellenben, én kötelesek érzem lenni magamat arra, hogy a' törvényeknek bétöltetődésekre mindenenk felett vigyázzak; annyira, hogy olyan történetekben is, a' mellyekben mások engedelmesek lehetnek, én tsak igasságos lehetek. A' szeszonságodat én igasságosabbnak tartom, mint - sem hogy véllem egy értelemben ne vólna az iránt, hogy nékem nem tsak azt nem lehet meg tselekednem, hogy azoknak az adósságoknak, mellyek alatt a' férjje neve találtatik, fel vétettetések meg akadályoztat-hassam: hanem még tsak azt se tehetem, hogy azok az el kötelezések, mellyekre magát az a' szeszonságod férjje el ajánlotta, különös meg - vizsgáltság alá vétetődjenek. A' törvénynek mindenekre nézve egyenlő meghatározatottnak kell lenni: a' Váltó, Vásárló, Altal - engedő, és minden kötelező levelek, *Contractusok*, a' mellyekre az adósnak tulajdon neve oly módon fel írva van, hogy azt el nem tagadhatja, ugyan azon egy

törvénynek kötelező ereje szerént, semmi további vizsgálatásnak alája nem vettethetnek. Egyébiránt, a' K. med' férjének tehetősége isméréte-
sebb előttem, mint sem olyan reménységgel ne' lehetnék, hogy ha a' maga környülállásait jobb rendbe vévén, jofzágainak egy részit el adja, az által a' maga adofságait le fizetheti, 's még is marad azon feljül annyija, a' menyivel a' maga meg szorítása nélkül meg élhet. Ez a' remén-
ség, melly engemet a' Kegyelmed forssának meg jobbúlása felől táplál, azt a' megelégedésemre szolgáló vélekedést táplálja bennem, hogy az aszfzony-
ságod meg - ijjedését, inkább a' nem gyanított történet, mint - sem a' dolognak valósága, okozta. melyhez képpelt ez a' meg rettenés tsak magában is el fog oizlani, és a' törvény a' maga erejében meg maradván, aszfzonzóságod engemet egészzen igazságosnak fog találni, 's következés képpen állandóul el fogja hinní, azt, hogy én meg - szünés nélkül való jó akarója maradok — „
„Sándor.

Moskauból, October 4-ikénn.

A' Császárnak és Familiájának mind bėjö-
vetele Sept. 20 - dikán, mind pedig meg koronáz-
tatása 27 - dikén, ritka Császári pompával ment véghez. — A' pompás bėjövetelnek napján leg előbb 9 ágyulövésekkel való jel adásra, a' fő tem-
plomhoz tartozó harangok meg szollaltak — a' katonaság a' kirendelt helyeken sörba állott — és a' fényes kísérő sereg a' városba bé - indúlt. — A' Császár le vett kalappal jött ló hátán; mellette *Konstantin* Nagy Hertzeg, és utánna a' többi Fels. Udvari és más fő kísérő személyek. Minyájok szünetlenül köszöngettek a' tiszteletet té-
vő temérdak fokaságnak. — Az özvegy Császárné is a' Császár után jött egy 8 lovas és Koro-

nás hintóban. Mindenik lovát egy-egy lovas-legény vezette gyalog a' hintaja előtt. A' hintója oldalai mellett egy-egy iffaló-mester és hátúl 6 Kamarás-pázsik lovagoltak; ugyantsak a' hintó mellett gyalogoltak 8 hajduk, 's a' hintó első és hátulsó bakjainn ültek 4 Udvar. nemes fiuk (*Leibknaben*). — Hasonló pompás készülétteljött a' mostani ifjú Császárné is, azon kívül, hogyja' hintóján nem volt Korona. — Az után következtek továbbá a' több Nagy Hertzegszonyok, hat-hat lovas hintókban, a' hozzájuk tartozó istálómesterrel, pázsikkal, hajdukkal, etc. — az után az Udvari Fő-mesternék, Udvarimesternék Udvari-Dámák, Kamarás Kisaszszonyok &c. Az egész pompás seregnek kezdői a' lovas testörzök, és bé végzői 11 postilionok voltak egy posta tisztel és a' Császár' utazó szekereivel együtt.

„A' városba való bé-érkezést ágyuk' dörgése jelentette. A' Tanács a' triumfális kapunál, a' nemesség egy más kapunál, a' Kormányozó pedig a' hozzá tartozókkal a' harmadik kapunál várták a' Felséges vendégeket. Ezen kapunál megállapodtak egy kevéssé a' Császár és Konstantin Nagy Hertzeg, és az ott lévő boldogságos Szüz' képének üdvözletet tettek. — A' Sz. Mária templománál a' sz. Synodus és a' Papság fogadták ő Felségeket. — A' Kathedrale templom tele volt mind két nemen lévő fő személyekkel, és ide a' Császár is bé ment, a' melyet 85 ágyúlövés adtak hírül. Azután elment még más két templomokba; az Archangyal templomában *Te-deum* énekeltetett a' Felségek' szerenstés megérkezésekért.

„A' palota felé való visszamenetele közben eleibe jöttek ő Cs. Felségének, az Akadémia Rektora a' tanulókkal, a' kézmivesek öregjizászló-

ikkal, és a' kereskedők. Az utzákat katonaság lepte el; a' házak drága szőnyegekkel és egyéb matériákkal voltak felékesítve, mellyek az ablakokból terítették ki. A' templomok előtt, a' hol elment a' fényes processió, a' papság a' szent képekkel és keresztekkel állott. — Az udvarban az Udvari Papsággal égygyütt a' fő Marschall várta a' Felfégeket, a' ki itt kényeret és sőt adott által az Orosz rendtartás szerént a' Császárnak. A' palota gráditsain az arra kirendeltettek állottak. Az abba való bé-lépést 101 ágyúlövések adták hírül. Ezen egész nap' meg nem szűnt a' harangozás: és a' város estvére meg világosított.

„Más nap' a' Papság' és fő Nemesség' szentséltető látogatását fogadta el a' Császár. — A' 3-dik nap' a' koronázás hirdettetett ki a' közönséges piatzokon, nagy czeremoniával. Elöl ment egy testörző tsoport egy Generális által vezetettvén. Az után következtek 2 fő Czeremonia-mesterek, 2 Héroldmesterek, 4 másod rendű Czeremoniamesterek, a' Senátusnak 2 Titoknakjai, 's végezetre hátul ismét egy testörző tsopórt. Az idegen Követeknél 2 Czeremonia-mesterek tettek hirt. A' hírtétel után még az nap' a' *Creml* nevű belfő várba szállott a' Császári Familia. — A' koronázást meg előzőtt napon délutánni 4 órakor és estve, minden templomokban imátságok tartattak, mellyeknek alkalmatosságával a' Császár is jelen volt az Idvezítő templomában.

„A' koronázás' napján 21 ágyúlövések adtak jelt az öfzszegyülekezésre. — A' Császári méltóság' czimerei (Regalien), a' ki rendeltetett személyek által már előre az audientziás palotába hozattattak volt bé, és a' tronuft fedező kárpit alá egy asztalon lévő párnákra tétettek le. Ezen

tzimerek a' következő darabok voltak, u. m: —
 1) Az András Rendje. 2) A' Zászló. 3) A' Petsét. 4) Kard. 5) A' Császárné palástja. 6) A' Császár' palástja; mindenik egy = egy párnán. 7) A' Pál-tza. 8) az Alma. 9) A' kitsiny Korona. 10) A' nagy Korona. — A' tzimereket 24 gavallér testör-zök kísérik egy tisztel együtt. A' kívül esüttel, belől pedig arannyal borított kárpitot (me-nyegzetet) 32 Stábtisztek tartották az úgy neve-zett veres gráditson.

„A' Kathedrale templomban, a' hova csak a' fő emberek és idegen Ministerek bilét mellett botsáttattak bé, a' közönséges istenitizteletnek kiszolgáltatása után, oltári-ruhába öltözködve vár-ta a' Papsága' Császár' meg jelenését, ki is az ifjú Császárnéval a' maga szobájából előbb az audi-entziás szobába, az özvegy Császárné pedig koro-nás fővel és Császári palástoson, a' Nagy Hertzeg afzszonyokkal egygyütt, egyenesen a' templom-ba mentenek. A' palást' alját 6 Kamarás = Urak vitték, és a' tshipkéjét egy fő Udvari Ur fogta. — Midön a' Császár a' Császárnéval együtt az au-dientziás szoba felé mentek, a' Kathedrale tem-plom béli Protopopa, előttök mindenütt szentelt vizet hintezett el, a' mellyet két Diakonusok vit-tek. —

(Magának a' koronázásnak le-irása a' jövő postán következik).

Magyar Ország.

Ungvár, Oct. 14-ikén. — Nem vetelkedés, hanem ditsekedés, és örök emlékezetre való fel-jegyzés végett közlöm a' Kurirral azon tiztele-tet, mellyet méltóztatott az ide való N. Méltósá-gu Munkátsi Püspök *Bacsinszky András* Eö Ex-cellentiája Eö Felsége II-ik Ferencz Császár, 's

Királyunk napján, az az: 4 ik Oktoberben tenni. Harmadik Oktoberben tudniillik estvéli 7 órakor a' Titulált N. Mlgu Püspök Eö Excellentiája kilentz mozsár durrogási között a' Residentziáját minden esztendőben tartott szokás szerént megvilágosította melly világosítás igen kellemetes szokott lenni a' távul nézőknek, minthogy a' Residentzia dombon vagyon; ezen világosítás pedig egy óráig tartott. Más nap, az az: 4-ik Oktoberben reggeli 9 órákor maga Eö Ex.ája is az Isteni szolgálatra püspöki szertartást illető pompával lejött a' maga templomába, mellynek ajtaja előtt egy vasas katona Svadron, a' midőn Ő Felségéért könyörgés tartatott, 's az elevatzió alatt, a' mozsárok durrogása előtt tüzeléssel pompázott. Végre az Isteni szolgálatot maga Eö Ex. tiája bé fejezte, esedezvén az Istennél Eö Felsége szerentsés hofzfas éltéért. Ezen Isteni szolgálatot követte 60 személyre készített gazdag ebéd Ő Ex. tiájánál, a' holott is Eö Ex. tiája elsőben ugyan a' Felséges Császár - Királyunknak, azután a' Császár - Királyné Eö Felségének, 's az egész Felséges Udvarnak, végre pedig Károly Ő Hertzegfégenek mint békesség szerzés Urának 's a' többi Vitézeknek hofzfas és szerentsés élet, mozsárok durrogása között kívánt, úgy a' többi Vendeg Urak is, kik szives kívánságjokat azal fejezték bé, hogy ezen a' napon, tudniillik 4-dik Oktobertlen több számos esztendők elforgása alatt lehessenek Eö Excellentiájában Eö Felségének illyetén tiszteletére.

* * *

Tudománybéli Tudósítás.

Necessaria ad Vitæ Normam Naturæ
Contemplatio, quam respectu Salutis hu-

manæ, notis physico-moralibus illustratam, omnibus vitæ Cultoribus devovet Daniel Niemecsky, Philosophiæ et Medicinæ Doctor, nec non Facultatis Medicæ in Universitate Vindobonensi Membrum. Vindobonæ Austriae a. 1801. *Partis I. Fasciculus I.*

Ezen munkáról illy Tudósítás küldetett, a' bé iktatás végett, kezünkhöz:

Minekutánna a' Bétsi Udvari Diárium 23. ik darabjának, 985 ik lapján ki hirdettetett Filozoficus = Oeconomicus = és Medicus tárgyakat magában foglaló munkának két nyelven való folytatása számos uraságoknak, különbkülömb követeknek, ministereknek, Præsidenteknek, Cs. Kir. Titkos = Status = udvari = Kormányzékbeli = s Tartománybeli Tanácsosoknak, Cs. K. Generálisoknak, Prælatusoknak, udvari Ageenseknek, Professoroknak, négy facultásbeli Doctoroknak, Oeconomicusoknak, Pénzváltóknak, és több előkelő polgároknak subscriptiójok által eszközöltetett: azoknak a' Litteraturát kedvellőknek, a' kik physico-chemicus értelemben, a' mindeneket szeméink eleibe terjesztő természetről való felséges és hasznos tudománnyal közelebb való esmeretséget vetni akarnak, tudtokra adatik, hogy a' jövő *December* 16-ik napjának el telése után, ezen köz hasznú munkára semmi Subscriptiónak helye nem léizen, hanem a' hátra lévő tsomóknak folytatása akként fog intéztetni, hogy ezen 3 rézből állandó és a' fent nevezett előfizető Urak kivanságára meg röviditetendő munka néhány esztendő alatt el fog végeztetödni. De mivel a' következő tsomóknak az árra nemtsak öregbitetni,

hanem a' papiros és nyomtatás drágaságamiatt, bizonytalan speculatióra talán egy nyomtatvány sem fog maradni, azoknak a' litteraturát kedvelőknek kedvéért, a' kik ezen hasznos munkát akár Deák, akár Német nyelven magoknak megszerzeni kívánnák, a' fellyebb meg határozott idő hat hetekkel meg hosszabítatik, hogy az alatt, frankon küldendő leveleik által, vagy nállam alább írtnál Bétsben, a' Singer nevezetű útzában lévő, és Reichsapfel nevezetű, 886 ik számú Apatikában, vagy Práguban, Nemes Zürkhauer, mezei Gazdaságot tanító Prófessor Urnál, magokat jelenthessék. — Kivánnánk, hogy bátorságnak okáért, leg alább az első tsomóra az e' munkát kedvellők előre megfizetnének. Az erre tett első jelentést, az említett két fő városokból ingyen akar ki is megkaphattya. Kiváltképen Orvos Doktoroknak, mezei Gazdáknak, lelki Pásztoroknak, Oskolai Tanítóknak, Nevelőknek, Tútoroknak, házi Gazdáknak, 's több ilyeneknek igen hasznos e' munka. Minden tsomónak, az a' mellé ragasztandó rézremettzett táblákkal együtt, bé nem varva, duplász Hollandiai papirosra 1 for. 30 kr. iró papirosra pedig bé varva, nyomtatott kemény táblával bé borítva, 1 forint lesz az ár. Azoknak a' könyváros uraknak, a' kik a' subscriptio módja szerént egyszerre több nyomtatványokat vitetnek, 30 per Centum igirtetik. — Költ Bécsben, October 15. ik napján 1801. ik esztendőben.

a' Szerző Niemecsky Dániel,
az Orvosi Tudományban Doctor.

A' mai ujság mellett küldjük a' Mezei Gazdaságnak E. árkuását.

P. D.